

LZ-FO-4 Zorgdragen voor de oncologische zorgvrager of kind met een oncologische aandoening in de behandelingsfase (KERN)

➤ **Versie**

Definitief © december 2022

➤ **Specificaties en beperkingen**

Specificaties:

De behandelingsmethoden voor kanker kunnen verschillende doeleinden hebben. De behandeling kan curatief, adjuvant of neo-adjuvant van opzet zijn maar kan ook een palliatief doel hebben en/of in studieverband plaatsvinden.

In de context van volwassen oncologie:

Het gaat bij het bekwaam verklaren op deze EPA om één van de volgende behandelingen of een combinatie hiervan:

- Chirurgie*
- Chemotherapie
- Hormonale therapie
- Doelgerichte therapie
- Immunotherapie
- Inwendige en uitwendige radiotherapie
- Protonentherapie
- Radionuclide therapie
- Stamceltransplantatie**
- Genterapie
- Experimentele behandeling in het kader van wetenschappelijk onderzoek

*Wanneer voor 'chirurgie' als behandeling wordt gekozen móet voor het bekwaamverklaren van de EPA een tweede behandeling worden toegevoegd aan de opleiding.

**Tot deze EPA behoort behandeling met een stamceltransplantatie van een solide tumor. De stamceltransplantatie bij een hemato-oncologische zorgvrager is geïntegreerd in de specifieke EPA 'Zorgdragen voor een zorgvrager met een hemato-oncologische aandoening'.

In de context van kinderoncologie:

Een oncologische ziekte heeft grote impact op kind en naasten. Ontwikkelingsgerichte zorg en quality of life staan mede daarom centraal in de behandelingsfase.

Voor kinderoncologieverpleegkundigen uit het Prinses Maxima Centrum gaat het bij het behalen van deze EPA om minimaal vier van de volgende behandelingen of een combinatie hiervan:

- Chirurgie
- Chemotherapie
- Doelgerichte therapie
- Immunotherapie
- Inwendige en uitwendige radiotherapie
- Protonentherapie
- Radionuclide therapie
- Stamceltransplantatie***
- Genterapie
- Experimentele behandeling in het kader van wetenschappelijk onderzoek

Voor kinderoncologieverpleegkundigen uit shared care centra gaat het bij het behalen van deze EPA om de volgende vier behandelingen:

- Chirurgie

Code: LZ-FO-4

Versie: 1.0

- Immunotherapie
- Chemotherapie
- Doelgerichte therapie

Op de andere therapieën krijgt de verpleegkundigen zicht door stage, maar van zelfstandig kunnen uitvoeren (superviseniveau 4) van deze behandelingen is geen sprake.

***Tot deze EPA behoort behandeling met een autologe stamceltransplantatie van een solide tumor of een allogene stamceltransplantatie van een hemato-oncologische aandoening.

In de context van volwassen oncologie:

Leeftijdscategorieën:

In deze beroepsactiviteit worden drie leeftijdscategorieën onderscheiden, omdat de oncologische zorg voor iedere categorie zorgvragers bijzondere kenmerken kan hebben. De drie leeftijdscategorieën zijn:

- AYA's: 18 – 35 jaar
- Volwassenen: 35 – 70 jaar
- Senioren: 70 +

Beperkingen voor de volwassen oncologieverpleegkundige:

Tot deze activiteit behoort niet de zorg aan een zorgvrager jonger dan 18 jaar. Die behoort toe aan de kinderverpleegkundige.

De activiteit omvat:

- Opstellen en uitvoeren van een verpleegplan voor de behandelfase
- Informeren van de zorgvrager en naasten gericht op oorzaken en gevolgen van de aandoening
- Ondersteunen van de zorgvrager en naasten bij besluitvorming m.b.t. de verschillende behandelscenario's met behulp van gezamenlijke besluitvorming
- Uitvoeren van verpleegkundige of technische handelingen en zorg, gekoppeld aan de behandeling.
- Begeleiden en methodisch voorlichting geven over preventieve maatregelen, leefregels/-stijl (zoals medicijnen, voeding, vochtbalans, besmettingsrisico's)
- Signaleren en bespreken van symptomen van de oncologische aandoening en acute, chronische en late bijwerkingen/complicaties/effecten van de anti-tumor behandeling
- Zorg inrichten op basis van het functioneren van de zorgvrager op de vier dimensies (fysiek, psychisch, sociaal en spiritueel)
- Begeleiden en methodisch voorlichting geven over de gevolgen voor het dagelijks leven op de vier dimensies (fysiek, psychisch, sociaal en spiritueel gebied). *Denk aan onvoorspelbaarheid van gedrag en gedragsverandering en problematiek rond angst, zelfbeeld en seksualiteit*
- Beperken van risico's van ziekte en behandeling voor de zorgvrager en de zorgprofessionals waaronder het bewaken van de veiligheid
- Samenwerken met het behandelteam en voorstellen doen voor beleid in de behandelfase gericht op het functioneren van de zorgvragen op de vier dimensies
- Organiseren en coördineren van zorg binnen het oncologisch netwerk (intra-, extra en transmuraal)
- Markeren dat zorgvrager overgaat naar de nazorg-, chronische, palliatieve of stervensfase
- Uitvoeren van team-gerelateerde activiteiten:
 - o Organiseren en coördineren van de zorgketen oncologie
 - o Omgaan met en bespreken van ethische dilemma's
 - o Inbrengen van gespecialiseerde verpleegkundige oncologische expertise in het multidisciplinair team: kennis overdragen, advies en instructie geven en begeleiden van collega's

Beperkingen voor de volwassen oncologieverpleegkundige:

Tot deze activiteit behoort niet de zorg aan een zorgvrager jonger dan 18 jaar. Die behoort toe aan de kinderverpleegkundige.

Voorwaardelijkheden:

Deze EPA kan voor de kinderoncologie worden afgerond als MK-KIN-1 is toevertrouwd

Code: LZ-FO-4

Versie: 1.0

➤ **CanMEDS**

☒ <u>Vakinhoudelijk handelen</u>	☒ <u>Maatschappelijk handelen</u>
☒ <u>Communicatie</u>	☒ <u>Leiderschap</u>
☒ <u>Samenwerking</u>	☒ <u>Professionaliteit</u>
☒ <u>Kennis en wetenschap</u>	

➤ **Kennis**

- Oncologische ziektebeelden en behandelopties, fundamentele aspecten, anatomie, fysiologie, pathologie
- Werking, behandelprincipes en doelen van de oncologische (gecombineerde) behandelingen en nieuwe ontwikkelingen hierin (bijv. fertiliteitspreservatie, etc)
- Informed consent en samen beslissen in relatie tot behandelingen
- Bijwerkingen, gevolgen en complicaties op korte en lange termijn binnen de behandel fase: zoals oncologische wonden, ulcera, pijn, oedeem, delier/ depressie, kwetsbaarheid, verstoord zelfbeeld en effecten op seksualiteit
- Veilig werken voor de verschillende oncologische behandel mogelijkheden
- (poly)Farmacologie bij de oncologische zorgvrager in de behandel fase
- Kennis over voeding en kanker
- Complexiteit van de oncologische zorg en de onvoorspelbare lichamelijke en psychosociale problematiek van de zorgvrager
- Kanker in relatie tot het gezin
- Gespreksmethodieken en -technieken, coping- en transitieprocessen
- De vitaal bedreigde oncologische zorgvrager
- Zorgpaden, Evidence Based Practice (EBP), richtlijnen/protocollen en de bijbehorende wet- en regelgeving binnen de oncologische netwerkzorg
- Complementaire zorg gericht op kwaliteit van het dagelijks leven in de vier dimensies
- Kenmerken van de drie leeftijdscategorieën in de behandel fase en de hieraan gerelateerde leeftijds specifieke zorgbehoefte
- Opties van ondersteuning vanuit patiëntenperspectief (o.a. Patiëntenverenigingen/lotgenoten contact.)
- Oncologische fysiotherapie
- Klinisch wetenschappelijk onderzoek in de behandel fase.
- Zelfmanagement van de zorgvrager en de daarbij horende netwerk en positieve gezondheid.
- Diversiteit in relatie tot keuze van oncologische behandelingen en de daar bijhorende rituelen
- Mogelijkheden van thuiszorgtechnologie
- Hygiëne en infectiepreventie bij immuun gecompromitteerde zorgvrager.
- Veilig werken met oncolytica, omgaan met calamiteiten
- Werken volgens protocol, bijv. gebruik van juiste materialen

➤ **Vaardigheden en gedrag**

Vaardigheden:

- Zorg uitvoeren en verantwoorden op basis van EBP rondom specialistische zorg
- Werken volgens protocollen en richtlijnen binnen de behandel fase
- Onderbouwd afwijken van protocollen
- Alert zijn en proactief anticiperen op bijwerkingen en complicaties
- Beredeneren van bijwerkingen en complicaties vanuit de specifieke behandel werking en -principes
- Signaleren van complexiteit en co-morbiditeit, analyseren en interpreteren van klinisch redeneren en hierop anticiperen
- Gegevens verzamelen gericht op de aandoening/behandeling, het voor- en natraject van de behandelingen de individuele sociale context van de zorgvrager

Code: LZ-FO-4

Versie: 1.0

© NVZ en NFU 2021.

Alle materiaal dat is ontwikkeld in het kader van het programma CZO Flex level mag in de oorspronkelijke vorm vrij gebruikt worden door zorginstellingen, opleidingsinstellingen en andere partijen die direct betrokken zijn bij de verpleegkundige (vervolg)opleidingen en/of medisch ondersteunende opleidingen in Nederland, onder vermelding van "CZO Flex Level is een initiatief van NVZ en NFU". Andere partijen dienen vooraf toestemming te vragen aan NVZ en NFU.

- Signaleren van acute en late bijwerkingen, effecten en complicaties ten gevolge van de ziekte en/of behandeling
- Opstellen van een individueel zorgplan, verpleegkundige diagnose stellen, interventies inzetten, evalueren en bijstellen
- Methodisch voorlichting geven over de behandeling en leefregels/-stijl, rekening houdend met de situatie, wensen en behoeften van de zorgvrager
- Stimuleren en motiveren rond leefstijlinterventies
- Anticiperen op de draagkracht en draaglast van de oncologische zorgvrager en naasten
- Begeleiden en ondersteunen bij problematiek rondom zelfbeeld, angst, seksualiteit, verminking, voeding en pijn ten gevolge van de ziekte en/of behandeling
- Stimuleren van zelfmanagement en ondersteunen met behulp van gezamenlijke besluitvorming
- Handelen in een acute en/of levensbedreigende situatie
- Alert zijn op ethische dilemma's en deze bespreekbaar maken (ook met de zorgvrager en naasten)
- Gespreksmethodieken en -technieken toepassen gericht op de effecten van behandeling en op kwaliteit van leven (op de vier dimensies)
- Aannemen van een coördinerende rol binnen het verpleegkundig en het multidisciplinair team in de netwerkzorg tijdens de behandelingsfase
- Uitvoeren van team-gerelateerde vaardigheden:
 - Effectief samenwerken en overdragen in het formele en informele zorgnetwerk
 - Verpleegkundig leiderschap tonen op gebied van innovatie, kwaliteit, coördinatie van zorg, kennisoverdracht en begeleiding van het team

Gedrag:

- Herkent eigen emoties en die van anderen en weet welke invloed deze (kunnen) hebben op de eigen attitude en gedrag
- Is doortastend, proactief en vraagt door
- Kent de eigen verantwoordelijkheid als gespecialiseerde zorgprofessional en de grenzen hiervan
- Anticipeert op en werkt actiegericht in acute en onvoorspelbare situaties
- Toont een open houding, is toegankelijk, empathisch, gericht op het welbevinden en afgestemd op het vermogen van de zorgvrager en diens naasten
- Stelt zich kritisch op naar zichzelf en naar het multidisciplinaire team

➤ **Toetsinstrumenten**

Om de voortgang te monitoren en de activiteit toe te vertrouwen worden verschillende toetsinstrumenten gebruikt conform landelijke richtlijnen en zoals uitgewerkt in regionale en/of lokale afspraken.

In de context van volwassen oncologie:

Om de EPA toevertrouwd te krijgen is het advies om de student met minimaal twee van de drie leeftijdscategorieën ervaring op te laten doen en daarop te toetsen

➤ **Fase en niveau**

De verwachting is dat de student deze EPA op supervisieniveau 4 kan afronden.